

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/176/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212222079
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1212222079.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ivany Štiffovej a JUDr. Romana Bolebrucha, v spore žalobcu: F. J., nar. X.X.XXXX, X. XX, D., zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Harakálym, Mlynská 28, Košice, proti žalovaným: 1/ Groupama Biztosító Zrt., Erzsébet királyné útja 1/C, Budapešť, Maďarsko, konajúcemu prostredníctvom Groupama poisťovňa a. s., pobočka poisťovne z iného členského štátu, Miletičova 21, Bratislava, IČO: 47 236 060, zastúpenému JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, IČO: 36 264 750, 2/ Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu škody, na odvolanie žalobcu a odvolanie žalovaného 1/ proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 7C/162/2012-630, zo dňa 13.12.2017, takto

rozhodol:

1. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 3.066,90 eura (výrok II.), žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 307,60 eura (výrok III.), a ktorým žalobu v časti o zaplatenie sumy 307,60 eura voči žalovanému 2/ zamietol (výrok IV.), **p o t v r d z u j e .**

2. Žalobcovi a žalovanému 1/ nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým (čiastočným) rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie 7.323,95 eura zastavil (výrok I.); žalovaným 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 3.066,90 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok II.); žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 307,60 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok III.); žalobu v časti o zaplatenie 307,60 eura voči žalovanému 2/ zamietol (výrok IV.) s tým, že o ostatných nárokoch vrátane trov konania bude rozhodnuté v konečnom rozsudku (výrok V.). V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 28.8.2012 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného 1/ na zaplatenie 19.263,45 eura s ročným úrokom z omeškania 8,75 % od 18.7.2012 do zaplatenia, titulom náhrady škody na tom skutkovom základe, že XX.X.XXXX v obci J. utrpel ako chodec ťažké ublíženie na zdraví, keď bol zrazený motorovým vozidlom Volkswagen Passat, EČV: D., ktoré viedol vodič K. A., pričom toto vozidlo do neho narazilo po odhodení spôsobenom zrážkou s motorovým vozidlom Škoda Felícia, EČV: D.. V žalobe tvrdil, že škoda na zdraví, ktorú utrpel bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky oboch týchto motorových vozidiel, a preto je daná objektívna zodpovednosť prevádzateľov týchto vozidiel za škodu v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka.

2. Súd prvej inštancie na úvod skonštatoval, že uznesením č. k. 7C/162/2012-500, zo dňa 5.3.2015, pripustil vstup žalovaného 2/ do konania. Pripomenul, že uznesením zo dňa 14.12.2015 (vyhláseným na pojednávaní) pripustil zmenu žaloby tak, že žalovaní 1/ a 2/ sú povinní spoločne nerozdielne zaplatiť žalobcovi 10.698,45 eura s 8,75 % úrokom z omeškania od 18.7.2012 do zaplatenia a vyčíslený úrok z

omeškania 2.172,34 eura. Podotkol, že vzhľadom na čiastočné späťvzatia žaloby doručené žalobcom súdu dňa 24.6.2015, 30.11.2016 a 27.11.2017, s ktorými žalovaní súhlasili, konanie v časti o zaplatenie 7.323,95 eura zastavil v súlade s § 145 ods. 2 C.s.p.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.), súd prvej inštancie poznamenal, že predmetom sporu je náhrada škody na zdraví - bolestné. Vo vzťahu k skutkovému stavu mal za nesporné, že k poškodeniu zdravia žalobcu došlo v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, pri ktorej došlo k stretu prevádzok motorových vozidiel poistenej žalovaného 2/ a poisteného žalovaného 1/. Za nespornú ustálil aj skutočnosť, že dopravnú nehodu zavinila poistená žalovaného 2/, ktorá bola aj v trestnom konaní právoplatne uznaná vinnou z prečinu usmrtenia v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví a podčiarkol, že týmto rozhodnutím je v tomto spore viazaný. Ozrejmil, že poistený žalovaného 1/ bol v súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou oslobodený spod obžaloby, avšak týmto oslobodzujúcim rozsudkom súd v tomto konaní nie je viazaný (§ 193 C.s.p.). Súd prvej inštancie považoval za potrebné poukázať na odôvodnenie rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 2T/119/2012, zo dňa 18.6.2014, ktorým bol K. A. spod obžaloby oslobodený, nakoľko súd v ňom konštatoval, že obžalovaný na otáčajúce sa vozidlo reagoval nesprávnou technikou jazdy, teda spoluzavinil dopravnú nehodu nesprávnou reakciou na vzniknutú situáciu. Súd prvej inštancie ďalej objasnil, že pri zisťovaní skutkového stavu veci vychádzal aj zo znaleckého posudku vypracovaného v trestnom konaní, z ktorého vyplýva, že jednou z príčin dopravnej nehody bola aj vyššia rýchlosť vozidla Volkswagen Passat vodiča A., čo znemožnilo zabrániť dopravnej nehode; ak by sa vodič vozidla Volkswagen Passat pohyboval dovolenou rýchlosťou, zabránil by pri správnej reakcii zrážke. Na uvedenom základe súd prvej inštancie pre účely občianskoprávneho konania a rozhodovania o náhrade škody, ktorá vznikla v príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou, dospel k záveru, že za vznik dopravnej nehody, a teda aj za vznik škody na zdraví žalobcu, zodpovedá aj poistený žalovaného 1/.

4. Pokiaľ sa jedná o zodpovednosť za škodu prevádzkovateľov vozidiel, z ktorých stretu vzišla škoda inému poškodenému; súd prvej inštancie poukázal na to, že títo zodpovedajú za škodu dotknutej osobe podľa § 427 Občianskeho zákonníka, a to spoločne a nerozdielne v zmysle § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom platí, že každý z nich nemusí následok (škodu) zaviniť rovnakou mierou. Ozrejmil, že zákon teda v záujme poškodeného preferuje solidárnu zodpovednosť viacerých škodcov, a len v odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody. Zdôraznil, že posúdením okolností prejednávaneho sporu však nedospel k záveru, že by sa jednalo o taký výnimočný prípad, kde by bol tak výrazný nepomer účasti poisteného žalovaného 1/ a žalovaného 2/ na vzniku nehody a teda aj škody, že by bolo potrebné rozhodnúť o delenej zodpovednosti; navyše v tomto prípade by bolo aj náročné určiť pomer účasti jednotlivých škodcov na spôsobení škody. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, súd prvej inštancie vyslovil názor, že je nutné postupovať podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zaviazat' oboch žalovaných na zaplatenie náhrady škody spoločne nerozdielne; konštatujúc, že ani jeden zo žalovaných v konaní nepopieral, že mal so škodcami uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, a preto si žalobca mohol uplatniť právo na náhradu škody priamo voči žalovaným ako poisťovateľom v súlade s § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., a teda obaja žalovaní boli v konaní pasívne vecne legitimovaní.

5. V nadväznosti na námietku žalovaného 1/, či bola škoda skutočne spôsobená osobitnou povahou prevádzky motorového vozidla; súd prvej inštancie uviedol, že za osobitnú povahu prevádzky je potrebné považovať javy a vlastnosti, ktoré sú typické pre danú prevádzku, a ktoré sú z toho dôvodu v určitom smere nebezpečné, čo odôvodňuje poskytnutie zvýšenej ochrany v podobe objektívnej zodpovednosti za škodu; za typické vlastnosti sa považuje napr. rýchlosť, technické vlastnosti motorových vozidiel, chyby materiálu, ale aj zlyhanie alebo nedostatok činnosti osôb použitých v prevádzke. Vzhľadom na uvedené mal za to, že v prejednávanom spore bola škoda spôsobená osobitnou povahou prevádzky motorových vozidiel, a to najmä rýchlosťou, ako aj zlyhaním oboch vodičov motorových vozidiel.

6. K posúdeniu výšky bolestného súd prvej inštancie podotkol, že vychádzal zo znaleckého posudku vypracovaného znaleckou organizáciou Inštitút forenzných medicínskych expertíz s.r.o., ktorého závery, po vyjadrení sa k námietkam žalovaného 2/, v zásade v konaní nikto nespochybňoval. Pripomenul, že tento znalecký posudok určil počet bodov na ohodnotenie bolestného žalobcu v celkovej výške 817,50; pri hodnote bodu 15,38 eura (ktorú žiadna zo strán nespochybňovala) tak bolestné predstavuje sumu 12.573,15 eura, t. j. zaokrúhlene 12.574 eur (§ 5 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z.). Súd prvej inštancie

poznámenal, že žalovaný 2/ uhradil žalobcovi v priebehu konania sumu 9.199,50 eura, t. j. rozdiel predstavuje 3.374,50 eura, ktorá po čiastočných späťvzatiach žaloby zostala predmetom konania.

7. Súd prvej inštancie ďalej upriamil pozornosť na skutočnosť, že žalovaný 2/ po vykonanom znaleckom dokazovaní súdom ustanovenou znaleckou organizáciou namietol premlčanie v položke 114 - tržné rany pravého predlaktia vo výške 20 bodov (čo predstavuje sumu 307,60 eura), keďže v posudku, na podklade ktorého bol žalobný nárok uplatnený, nebola táto položka hodnotená. Súd prvej inštancie bol názoru, že táto námietka premlčania je dôvodná, nakoľko pre právo na náhradu škody na zdraví platí 2 ročná subjektívna premlčacia doba, ktorej začiatok plynutia sa viaže na vedomosť poškodeného o vzniku škody a o zodpovednej osobe. Objasnil, že o škode spočívajúcej v bolestnom sa poškodený dozvie v čase, keď možno objektívne urobiť bodové ohodnotenie, čo je možné vtedy, keď sa jeho zdravotný stav ustálil. Dôvodil, že za deň zistenia bolesti nemožno bez ďalšieho považovať deň vyhotovenia posudku o bolestnom, lebo posudok len deklaruje vytrpenú a zistenú bolesť; pokiaľ ide o vyššie uvedenú položku tržné rany pravého predlaktia, táto nebola hodnotená v lekárskom posudku K.. S. H., ktorý pripojil žalobca k žalobe, avšak je zrejmé, že toto poškodenie zdravia (ktoré ohodnotil znalecký posudok vypracovaný počas súdneho konania) bolo známe už v čase vypracovania lekárskeho posudku K.. S. H., t. j. už v tomto čase bol zdravotný stav žalobcu ustálený a bol známy rozsah škody. Skonštatoval, že pôvodný lekársky posudok bol vypracovaný dňa 17.10.2011, a teda je zrejmé, že v čase, keď bol vypracovaný nový znalecký posudok v konaní, čo bolo dňa 18.10.2016, na základe ktorého si potom žalobca uplatňoval náhradu škody aj za túto položku, už bol jeho nárok na náhradu škody v tejto časti premlčaný.

8. Na uvedenom základe súd prvej inštancie za použitia § 100 ods. 1, § 106 ods. 1, ods. 2, § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, ods. 2, § 431, § 438 ods. 1, ods. 2, § 444 Občianskeho zákonníka, § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., § 3 ods. 1, ods. 2, § 5 ods. 1, ods. 2 zákona č. 437/2004 Z. z., zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 3.066,90 eura (3.374,50 eura - 307,60 eura), a v časti o zaplatenie 307,60 eura žalobu voči žalovanému 2/ zamietol, pre dôvodne vznesenú námietku premlčania; konštatujúc, že vzhľadom na to, že žalovaný 1/ námietku premlčania nevzniesol, zaviazal ho aj na zaplatenie sumy 307,60 eura. Súd prvej inštancie poznámenal, že nakoľko rozhodoval podľa § 213 C.s.p. čiastočným rozsudkom o istine uplatneného nároku, bude o ostatných nárokoch rozhodnuté v konečnom rozsudku.

9. Proti zamietajúcej časti rozsudku, ktorou súd prvej inštancie žalobu v časti o zaplatenie 307,60 eura voči žalovanému 2/ zamietol (výrok IV.), podal odvolanie žalobca a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a zaviazať na zaplatenie sumy 307,60 eura oboch žalovaných spoločne a nerozdielne. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka nesprávneho právneho posúdenia veci. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že jeho nárok voči žalovanej 2/ je sčasti premlčaný a dôvodil, že sa podanou žalobou nedomáhal náhrady škody za jednotlivé položky, ktoré boli hodnotené v posudku K.. S. H. zo dňa 17.10.2011 alebo len náhrady škody za niektoré poranenia utrpené pri dopravnej nehode, ale domáhal sa náhrady škody za celkové poškodenie zdravia ako také. Mal za to, že týmto spôsobom jasne a zrozumiteľne vymedzil predmet súdneho konania, pričom žaloba bola nepochybne podaná na súde pred márnym uplynutím premlčacej doby a nárok na náhradu za bolesť ako taký bol uplatnený včas. Poznámenal, že je samozrejmé, že svoj nárok na náhradu škody kvantifikoval sumou, a to v zmysle jednotlivých ustanovení zákona č. 437/2004 Z. z., nakoľko práve uvedený právny predpis upravuje spôsob vyjadrenia a stanovenia výšky škody nemajetkovej povahy finančným ekvivalentom. Argumentoval, že ako poškodený, ktorý nemá odbornú spôsobilosť na stanovenie výšky bodového hodnotenia bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle zákona č. 437/2004 Z. z., nevedel v čase podania žaloby posúdiť správnosť bodového hodnotenia v lekárskom posudku, ktorý predložil spolu so žalobou. Domnieval sa, že povinnosť preukázať výšku svojho nároku si náležitým spôsobom splnil požiadanimi o vydanie lekárskeho posudku o bolestnom bez toho, aby sám vedel ovplyvniť a posúdiť jeho správnosť; preto ak bolo v konaní zistené, že bodové hodnotenie v predloženej posudku o bolestnom nie je správne, nie je možné hodnotiť túto skutočnosť na jeho ťarchu, a to zvlášť s ohľadom na to, že sa žalobou domáhal celej náhrady za bolesť ako takej, nie len jej niektorej časti, resp. nielen náhrady škody za niektoré poškodenia zdravia utrpené pri dopravnej nehode.

9.1. Na uvedenom základe dospel žalobca k záveru, že nie je možné namietat' premlčanie jednotlivých položiek, pretože premlčať sa môže len jednotlivé právo alebo jeho časť, čo zodpovedá zneniu ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vyjadril presvedčenie, že pre stanovenie výšky

náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia má význam len celkové bodové hodnotenie bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia, ktoré sa už berie ako celok a nie ako hodnotenie jednotlivých konkrétnych položiek, pričom uvedené vyplýva z § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z., ktorý poukazuje práve na celkový počet bodov, z ktorého sa vychádza pri stanovení náhrady. Žalobca poukázal na to, že systém hodnotenia jednotlivých položiek v lekárskom posudku podľa prílohy zákona č. 437/2004 Z. z., predstavuje spôsob, ako stanoviť výšku náhrady škody na zdraví, pričom samotná suma náhrady škody stanovená týmto spôsobom následne predstavuje náhradu škody za celkové poškodenie zdravia poškodeného pri škodovej udalosti. Bol názoru, že po určení celkového počtu bodov, či už pri hodnotení bolesti alebo pri hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia, už následne nie je podstatné, za aké konkrétne položky bolo toto bodové hodnotenie stanovené, ale je rozhodujúci len celkový počet bodov bodového hodnotenia, podľa ktorého sa následne stanoví celková náhrada škody. Zdôraznil, že si aj po vypracovaní nového posudku v tomto konaní uplatňuje náhradu škody za tú istú škodu na zdraví, ktorú utrpel pri dopravnej nehode dňa XX.X.XXXX; a skutočnosť, že túto bolesť znalecká organizácia v priebehu tohto konania hodnotila iným počtom bodov, resp. hodnotením niektorých iných položiek, predstavuje len iné odborné posúdenie rovnakej škody, ako tomu bolo v pôvodnom lekárskom posudku.

10. Proti vyhovujúcim častiam rozsudku, ktorými súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 3.066,90 eura (výrok II.), a žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 307,60 eura (výrok III.), podal odvolanie žalovaný 1/, a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach zmeniť tak, že žalovaný 2/ je povinný zaplatiť žalobcovi 3.066,90 eura, a voči žalovanému 1/ žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že mu súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam; a námietka nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaný 1/ v odvolaní vzniesol námietku premlčania náhrady škody v časti zodpovedajúcej položke 114 bolestného v počte bodov 20, t. j. v časti o zaplatenie 307,60 eura.

10.1. Žalovaný 1/ vyjadril presvedčenie, že napadnutý rozsudok nie je riadne odôvodnený, pretože neobsahuje dostatočné vysporiadanie sa so skutočnosťami, za ktorých došlo k vzniku dopravnej nehody dňa XX.X.XXXX; a súd prvej inštancie sa počas konania vôbec nezaoberal mierou zavinenia jednotlivých účastníkov na vzniku dopravnej nehody. Súdu prvej inštancie vyčítal, že len stroho konštatoval, že priznáva mieru účasti poisteného žalovaného 1/ na tejto dopravnej nehode, ale toto svoje tvrdenie viac nerozvil. Pochybenie súdu prvej inštancie videl aj v tom, že nesprávne vyhodnotil závery trestného konania vedeného voči jeho poistenému; domnieval sa, že z trestného konania jasne vyplynulo, že výlučnou príčinou vzniku dopravnej nehody bolo konanie poistenej u žalovanej 2/. Podotkol, že výsledky tohto trestného konania sú teda dostatočným odôvodnením, že mu chýba pasívna vecná legitímácia v tomto konaní. Mal za to, že ani dokazovaním vykonaným súdom prvej inštancie nebolo preukázané, že za dopravnú nehodu, pri ktorej utrpel žalobca poškodenie zdravia je zodpovedný aj jeho poistený; a zastával názor, že z uvedeného dôvodu nie je možné pristúpiť k náhrade škody na zdraví žalobcu z povinného zmluvného poistenia motorových vozidiel tohto poisteného.

10.2. Žalovaný 1/ súdu prvej inštancie ďalej vytýkal, že nesprávne aplikoval § 438 Občianskeho zákonníka. Zastával názor, že prípad tejto dopravnej nehody je tak špecifický, že pri posudzovaní stretu dvoch prevádzok nemožno postupovať podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ale je nutné použiť na tento prípad § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobenej škode. Jeho poistený síce v čase dopravnej nehody prekročil povolenú rýchlosť, avšak toto je možné považovať len za porušenie pravidiel cestnej premávky a nie je možné tomuto poistenému prisudzovať aj zavinenie dopravnej nehody a z toho plynúcu zodpovednosť za vzniknutú škodu. Argumentoval, že pokiaľ by poistená u žalovaného 2/ nezapríčinila kolíziu vozidiel, k dopravnej nehode by nedošlo, a preto mal súd prvej inštancie pri vyhodnocovaní stretu dvoch prevádzok postupovať tak, že vzhľadom na absenciu zavinenia tejto dopravnej nehody jeho poisteným, mal zaviazat' povinnosťou uhradiť priznanú sumu žalobcovi len žalovaného 2/, a nie solidárne a nerozlučne aj jeho.

11. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ zastával opačný názor, a to že súd prvej inštancie mal pri rozhodovaní dostatok dôkazov z trestného konania, aby mohol rozhodnúť o tom, že

zodpovedným za škodu na zdraví je aj poistenec žalovaného 1/. Argumentoval, že škoda na zdraví žalobcu nastala po strete motorového vozidla Volkswagen Passat vedeného poistencom žalovaného 1/ s motorovým vozidlom Škoda Felícia, keď toto vozidlo (Volkswagen Passat) bolo odhodnené k ľavej priekope, kde zachytilo kráčajúcich chodcov I. X. a žalobcu; teda škodu na zdraví bezprostredne spôsobilo vozidlo Volkswagen Passat vedené poistencom žalovaného 1/. Podčiarkol, že v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 2T/119/2012, bolo jednoznačne preukázané, že škoda na zdraví žalobcu, ktorý sa pohyboval po chodníku, bola jednoznačne vyvolaná osobitou povahou prevádzky oboch motorových vozidiel, t. j. vozidiel poisteného žalovaného 2/ ako aj poisteného žalovaného 1/. Na uvedenom základe dospel žalovaný 2/ k záveru, že je daná objektívna zodpovednosť oboch vozidiel, resp. vodičov za spôsobenú škodu v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalovaný 2/ osobitne upriamil pozornosť na znalecký posudok č. XX/XXXX znalca Ing. Guštaru z odboru cestná doprava, ktorý bol vyhotovený v trestnom konaní vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 2T/119/2012, z ktorého vyplynulo, že technickou príčinou dopravnej nehody okrem iného bola aj vyššia rýchlosť vozidla Volkswagen Passat, nakoľko keby poistenec žalovaného 1/ dodržal povolenú rýchlosť v obci, mohol nehode zabrániť a ďalej, že poistenec žalovaného 1/ na otáčajúce sa vozidlo reagoval nesprávnou technikou jazdy. Žalovaný 2/ zdôraznil, že pri likvidácii škody postupoval zodpovedne a potom ako obdržal všetky podklady potrebné k likvidácii, obratom poukázal žalobcovi náhradu, čím sa po uplatnení nároku ani nedostal do omeškania s plnením. Súhlasil so súdom prvej inštancie, že na poškodení zdravia žalobcu sa podieľali poistenci oboch žalovaných, a preto išlo o spoluzavinenie oboch účastníkov na vzniku škody. Súdu prvej inštancie však vytýkal, že hoci konštatoval vyššiu mieru zodpovednosti poistenca žalovanej 1/, nerozvinul svoju úvahu, neurčil mieru zodpovednosti a nerozhodol podľa § 438 ods. 2, ale obmedzil sa len na rozhodovanie podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

12. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného 1/ žiadal napadnutý rozsudok vo vyhovujúcich častiach potvrdiť. Poukázal na to, že námietka premlčania vznesená žalovaným 1/ v odvolaní je hmotnoprávnou námietkou, nakoľko v zmysle § 152 C.s.p. spôsobuje oslabenie práva protistrany, a ako taká predstavuje prostriedok procesnej obrany v zmysle § 149 C.s.p. Uviedol, že námietka premlčania žalovaného 1/ sa netýka procesných podmienok, vylúčenia sudcu, nesprávneho obsadenia súdu, nemá ňou byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, a vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný 1/ túto námietku mohol uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie, nemožno na túto námietku v zmysle § 366 C.s.p. v odvolacom konaní prihliadať. Ďalej zopakoval, že navyše nie je možné namietat' premlčanie jednotlivých položiek.

12.1. Žalobca sa nestotožnil s tvrdením žalovaného 1/, že vinníčkou dopravnej nehody bola poistená žalovaného 2/, a preto nie je možné túto vinu prenášať na poisteného žalovanej 1/. Domnieval sa, že uvedené námietky žalovanej 1/ vychádzajú zo zjavnej neznalosti objektívnej zodpovednosti prevádzateľa motorového vozidla v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka a jej podstaty. Podčiarkol, že pre určenie objektívnej zodpovednosti za škodu v zmysle uvedených ustanovení Občianskeho zákonníka nie je zavinenie dopravnej nehody vôbec podstatné. Dôvodil, že § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka nikde zavinenie nespomína; objektívna zodpovednosť za škodu prevádzateľa motorového vozidla vychádza z toho, či bola škoda spôsobená objektívne existujúcimi stránkami osobitnej povahy prevádzky motorového vozidla, t. j. podstatné je len to, či charakteristické znaky prevádzky motorového vozidla vyvolali a spôsobili škodu. Ďalej skonštatoval, že v spore bolo bez akýchkoľvek pochybností zistené (najmä z trestného konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 2T/119/2012), že utrpel ublíženie na zdraví práve v dôsledku stretu jeho tela s konštrukciou motorového vozidla Volkswagen Passat, EČV: D.. Na uvedenom základe mal za zrejmé, že práve charakteristické stránky prevádzky tohto vozidla (jeho pevná konštrukcia a hmotnosť v spolupôsobení s rýchlosťou a smerom jeho pohybu) priamo pôsobili na jeho telo a vyvolali vznik ťažkých zranení. Dodal, že okrem toho bol vznik jeho zranení vyvolaný nepriamo aj pôsobením prevádzky motorového vozidla Škoda Felícia, EČV: D., nakoľko aj v dôsledku pôsobenia charakteristických stránok prevádzky tohto vozidla (jeho pevná konštrukcia a hmotnosť v spolupôsobení s rýchlosťou a smerom jeho pohybu) došlo k stretu vozidla s vozidlom Volkswagen Passat, EČV: D. a k následnému odhodneniu tohto vozidla do neho (žalobcu). Dospel preto k záveru, že škoda na jeho zdraví bola jednoznačne vyvolaná osobitou povahou prevádzky motorových vozidiel Volkswagen Passat, EČV: D. a Škoda Felícia, EČV: D., a preto je daná objektívna zodpovednosť prevádzateľov týchto vozidiel za škodu v zmysle § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka. Podporne argumentoval aj rozhodnutím zverejneným v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod č. R 3/1984, v zmysle ktorého podľa § 431 Občianskeho

zákonníka možno posúdiť zodpovednosť prevádzateľov, ktorých prevádzky sa stretli, len pokiaľ ide o vyporiadanie výlučne medzi nimi, t. j. iba vo vzťahu ku škode, ktorá vznikla len im, nie však aj pokiaľ ide o škodu iného subjektu, ktorý pri strete utrpel škodu a nebol prevádzateľom stretnutých sa vozidiel; ak pri takomto strete prevádzok dôjde ku škode tretej osoby, nemožno vo vzťahu k tejto tretej osobe použiť ustanovenie § 431 Občianskeho zákonníka; prevádzatelia vozidiel, zo strety ktorých vzišla škoda inému poškodenému, zodpovedajú za škodu tejto osobe podľa § 427 Občianskeho zákonníka, a to spoločne v zmysle § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

13. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal zamietajúcu časť napadnutého rozsudku (výrok IV.) potvrdiť. Skonštatoval, že odvolanie žalobcu nepovažuje za dôvodné. Zastával názor, že vzniesol námietku premlčania dôvodne, nakoľko v čase vypracovania posudku o bolestnom (dňa 17.10.2011) bol zdravotný stav žalobcu ustálený, keďže K.. S. H. vypracoval posudok, pričom položku 114 v počte 20 bodov do hodnotiacich diagnóz nezahrnul. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. M Cdo 37/2000, zo dňa 28.6.2001 s tým, že za deň zistenia bolesti nemožno bez ďalšieho považovať deň ukončenia práceneschopnosti poškodeného, ani deň vyhotovenia posudku o bolestnom, ale okamih a deň ustálenia zdravotného stavu poškodeného; od ustálenia zdravotného stavu sa odvíja 2 ročná subjektívna doba podľa § 106 Občianskeho zákonníka. Podotkol, že žalobca nikdy nespochybňoval, že by dňa 17.10.2011, kedy K.. S. H. vyhotovil posudok o bolestnom, nebol jeho zdravotný stav ustálený, a že by teda nebolo možné hodnotiť bolestné. Dôvodil, že pokiaľ položka 114 nebola zahrnutá do posudku K.. S. H., ktorý 17.10.2011 po ustálení zdravotného stavu posudok o bolestnom vypracoval, je potom zrejmé, že jej hodnotenie v roku 2016 bolo vykonané už v čase, keď sa nárok na ňu premlčal, nakoľko existovala už v roku 2011 a teda aj v čase podania žaloby na súd.

14. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu a k vyjadreniu žalobcu k jeho odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok vo vyhovujúcej časti zmeniť a žalobu voči nemu zamietnuť. Nesúhlasil s názorom žalobcu, že premlčacia doba sa nevzťahuje jednotlivo k položkám hodnotenia poškodenia zdravia, a v tomto smere sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že nárok uplatnený žalobou je sčasti premlčaný. Poznamenal, že posúdenie momentu, kedy sa poškodený dozvie o škode na zdraví sa v zmysle ustálenej judikatúry viaže na okamih, resp. deň ustálenia zdravotného stavu, a je vždy povinnosťou súdu ad hoc zisťovať, kedy poškodený reálne získal dostatok informácií o ustálenosti svojho zdravotného stavu. V tejto súvislosti podporne argumentoval rozsudkom Najvyššieho súdu ČR vydaným pod sp. zn. 33Odo/477/2001, ako aj rozhodnutiami zverejnenými v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R 9/1986 a R 68/2003. Žalovaný 1/ oponoval tvrdeniu žalobcu v odvolaní, že svoj nárok na náhradu škody uplatnený žalobou kvantifikoval sumou, pričom mu nie je možné dávať na ťarchu skutočnosť, že ním predložený lekársky posudok s bodovým hodnotením bolestného nebol správny; a naopak bol názoru, že žalobca je ten, kto podáva žalobu, a je povinný uniesť dôkazné bremeno. Podotkol, že žalobca mal dostatok času, aby si nechal skontrolovať lekársky posudok od K.. S. H. zo dňa 17.10.2011, a v prípade, ak sa časom zistia nezrovnalosti v jeho lekárskom posudku, nechať si vypracovať nový lekársky posudok; uvedené nie je možné dávať na ťarchu žalovanej strany. Žalovaný 1/ s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 120/2009, zo dňa 13.10.2009, uviedol, že z povahy námietky premlčania vymedzenej hmotným právom (§ 100 Občianskeho zákonníka) vyplýva, že ju môže povinný subjekt uplatniť v ktoromkoľvek štádiu konania až do právoplatného skončenia veci. Vyjadril presvedčenie, že námietky premlčania sa teda netýka koncentračná zásada konania vyjadrená v Civilnom sporovom poriadku, s výnimkou, že by uplatnenie námietky premlčania bolo spojené s neprípustným uplatňovaním nových skutočností a dôkazov. Mal za to, že uplatnenie námietky premlčania v odvolaní zo dňa 9.3.2018 sa netýka žiadnych nových skutočností a ani dôkazov, a preto neodporuje § 366 C.s.p.

14.1. Žalovaný 1/ považoval za potrebné opätovne zdôrazniť, že znaleckým dokazovaním v trestnom konaní bolo preukázané, že výlučnou príčinou vzniku dopravnej nehody bolo konanie poistenej u žalovanej 2/ a poistený u neho bol trestným konaním spod obžaloby v celom rozsahu oslobodený. Domnieval sa, že podiel zodpovednosti jeho poisteného na vzniku tejto dopravnej nehody je natoľko minimálny, že zodpovednosť na jeho strane nie je založená. Citujúc z uznesenia Najvyššieho súdu SR vydaného pod sp. zn. 2Tz/6/2006, uviedol, že ak vodič reaguje nesprávne na nebezpečnú situáciu, ktorú vyvolal iný účastník cestnej premávky porušením jej pravidiel, a v dôsledku toho nezabránil dopravnej nehode, hoci pri správnej reakcii bolo možné nehode predísť, možno ho robiť zodpovedným za nehodu iba, ak mu na voľbu nesprávneho riešenia vzniknutej situácie možno pričítať zavinenie; aj keď nehodu takto spoluzavinil nesprávnou reakciou na vzniknutú situáciu, spravidla nemožno posudzovať jeho

konanie ako porušenie dôležitej povinnosti v zmysle trestného zákona. Žalovaný 1/ dodal, že súd prvej inštancie mal vzhľadom na oslobodzujúci rozsudok voči jeho poistenému postupovať podľa § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka a vysloviť, že jeho zodpovednosť nie je daná.

15. Žalovaný 1/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 2/ k odvolaniu žalobcu sa stotožnil s názorom žalovaného 2/ týkajúcim sa premlčania časti žalobcovho nároku; a skonštatoval, že náhrada škody za bolestné žalobcu sa premlčuje v 2 ročnej premlčacej dobe, a za deň zistenia bolesti je nutné považovať deň ustálenia zdravotného stavu poškodeného, teda žalobcu. Bol názoru, že položka 114 bolestného, ktorá bola ohodnotená až v roku 2016 je premlčaná, nakoľko za deň ustálenia zdravotného stavu žalobcu je nutné považovať už deň 17.10.2011, t. j. deň vydania lekárskeho posudku K.. S. H..

16. Žalobca vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 1/ k vyjadreniu žalovaného 2/ k odvolaniu žalovaného 1/, zopakoval, že nárok na náhradu za bolesť ako aj nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia z titulu poškodenia zdravia spôsobeného jedným škodovým dejom nemožno chápať ako samostatné nároky na náhradu za jednotlivé konkrétne položky, ktoré posudzujúci lekár zaradí do lekárskeho posudku, ale ide o jeden samostatný jednotný nárok na náhradu za bolesť vychádzajúci v zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 437/2004 Z. z. z celkového počtu bodov, ktorým sa sťaženie spoločenského uplatnenia ohodnotilo v lekárskom posudku. Podčiarkol, že predmetné ustanovenie nehovorí, že pri určení výšky náhrady za bolesť či náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa vychádza z hodnotenia jednotlivých položiek v lekárskom posudku, ale že sa vychádza z celkového počtu bodov. Ďalej argumentoval, že on v podanej žalobe opísal skutkový stav, t. j. ako utrpel poškodenie zdravia, pričom z jej kontextu je zrejmé, že sa ňou domáhal náhrady škody na zdraví, konkrétne náhrady za bolesť a za poškodenie zdravia, ktoré utrpel pri dopravnej nehode dňa XX.X.XXXX. Mal za to, že týmto spôsobom jasne a zrozumiteľne vymedzil predmet súdneho konania a žaloba bola nepochybne podaná na súde pred márnym uplynutím premlčacej doby, takže nárok na náhradu za bolesť ako taký bol uplatnený včas. Dôvodil, že zákon č. 437/2004 Z. z. a jeho bodovací systém upravený v prílohe má slúžiť na to, aby sa finančným ekvivalentom primerane ohodnotilo celé spektrum poškodení zdravia od tých najjednoduchších až po tie zložité, kedy jedným skutkovým dejom dochádza ku vzniku viacnásobných poranení tela poškodeného; a bodovací systém nemá slúžiť špekulatívnemu narábaniu s jednotlivými položkami a účelovému spochybňovaniu, či si poškodený uplatnil aj nárok na náhradu za tú, či onú položku bolesti, či sťaženia spoločenského uplatnenia. Zastával názor, že takýto nepoctivý prístup k obsahu zákona č. 437/2004 Z. z., a jednotlivým jeho ustanoveniam sa prieči zmyslu a účelu tohto zákona a nemal by požívať žiadnu právnu ochranu.

16.1. Žalobca považoval za potrebné zdôrazniť, že trestná zodpovednosť má svoje osobitné znaky a nemôžu z nej byť vyvodzované závery pre zodpovednosť občianskoprávnu, najmä ak sa jedná o občianskoprávnu zodpovednosť za škodu založenú na objektívnom princípe. Na uvedenom základe vyjadril presvedčenie, že skutočnosť, že poistený žalovaného 1/ bol v trestnom konaní spod obžaloby oslobodený, nemá pre občianskoprávnu objektívnu zodpovednosť za škodu podstatný význam. Dodal, že z dikcie § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka jednoznačne vyplýva, že na jeho aplikáciu nie je právny nárok; súd totiž môže, ale nemusí, v odôvodnených prípadoch rozhodnúť o delenej zodpovednosti; a v prejednáwanej veci súd prvej inštancie rozhodol v rámci svojej kompetencie zverenej mu § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

17. Žalovaný 2/ vo vyjadrení zo dňa 22.10.2020 nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že sa žalobou nedomáhal náhrady škody za jednotlivé položky, ale náhrady škody za celkové poškodenie zdravia ako také, ktoré utrpel pri nehode zo dňa 11.6.2011; a podotkol, že žalobca výšku náhrady za bolesť jednoznačne odvíja od položiek a počtu bodov určených v posudku, ktorým prisudzuje ich peňažný ekvivalent. Opätovne pripomenul, že s poukazom na súdnu prax je rozhodné, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu a od tohto dátumu sa odvíja 2 ročná subjektívna doba podľa § 106 Občianskeho zákonníka. Zastával názor, že súd prvej inštancie mal podiel poistencov žalovaných 1/ a 2/ na vzniknutej škode posudzovať podľa § 438 ods. 2 a nie podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Skonštatoval, že pokiaľ mal súd prvej inštancie za to, že ním určený podiel účasti vodičov 25 % ku 75 % nebol správny, bolo dôvodné očakávať, že sa s týmto vysporiada a určí podľa neho spravodlivý podiel účasti vodičov, t. j. žalovaných 1/ a 2/ v tomto spore.

18. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ďalej len „C.s.p.“) preskúmal rozsudok v napadnutých častiach, prejednal odvolanie žalobcu a

žalovaného 1/ bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých častiach (výrok II., III. a IV.) vecne správny (§ 387 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok verejne vyhlásil 29.6.2021 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

19. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

20. V posudzovanej veci sa žalobca žalobou podanou na súde 28.8.2012 po čiastočných späťvzatiach domáhal voči žalovaným 1/ a 2/ zaplata istiny vo výške 3.374,50 eura spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania od 18.7.2012 do zaplata a vyčísleného úroku v sume 2.429,60 eura titulom náhrady škody na zdraví - odškodnenia bolesti, ktorú vytrpel v dôsledku dopravnej nehody dňa XX.X.XXXX, kedy bol ako chodec zachytený motorovým vozidlom Volkswagen Passat EČV: D. vedeným K. A. - povinne zmluvne poisteným v zmysle zákona č. 381/2000 Z. z. u žalovaného 1/.

21. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je odvolací súd viazaný (§ 383 C.s.p.) vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 2T/119/2012-362, zo dňa 14.8.2013, bola X.. V. W. uznaná vinnou, že dňa XX.X.XXXX v čase okolo 16:00 hod. v uzavretej časti J. viedla osobné motorové vozidlo Škoda Felicia EČV: D., pri vchádzaní z miesta ležiaceho mimo cesty v smere na mesto I. a následnom otáčaní smerom na mesto Š., nevenovala dostatočnú pozornosť vedeniu motorového vozidla a riadne sa nepresvedčila, či môže označený manéver bezpečne vykonať, v dôsledku čoho nezbadala za ňou prichádzajúce motorové vozidlo Volkswagen Passat EČV: D. vedené K. A. rýchlosťou cca 67,15 km/h, teda rýchlosťou vyššou, ako bola na danom mieste najvyššie dovolená, ktorý nesprávnou technikou jazdy reagoval na otáčajúce sa osobné motorové vozidlo vedené X.. V. W., v dôsledku čoho pravým predným rohom vozidla zachytil prednú ľavú časť vozidla Škoda Felicia EČV: D. a následne zišiel z cesty smerom k ľavej priekope, pričom na ľavom okraji cesty zachytil v smere na mesto I. kráčajúcich chodcov I. X. a žalobcu, čoho boli obaja v dôsledku nárazu vymrštení do vzduchu; chodkyňa I. X. na následky poranení dňa XX.X.XXXX zomrela a žalobca utrpel početné zranenia.

22. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 2T/119/2012, zo dňa 18.6.2014, bol K. A. spod obžaloby oslobodený s odôvodnením, že vodička X.. V. W. pri otáčaní vozidla ohrozila vodiča K. A., aj keby sa pohyboval rýchlosťou dovolenou, avšak pri dovolenej rýchlosti, teda pri správnej technike jazdy, mohol zabrániť nehode; vodič K. A. spoluzavinil dopravnú nehodu nesprávnou reakciou na vzniknutú situáciu.

23. Právna úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov (§ 427 až 431 Občianskeho zákonníka) je založená na tom, že ako podmienka vzniku zodpovednostného vzťahu sa nepredpokladá porušenie právnej povinnosti, ak je škoda vyvolaná osobitnou povahou prevádzky (ktorá je súhrne označená ako dopravné prostriedky). Ide o zodpovednosť objektívnu, kedy sa zodpovedná osoba (prevádzkovateľ) nemôže zbaviť zodpovednosti tým, že preukáže nedostatok zavinenia; jej zodpovednosť je vylúčená len pri splnení liberačných dôvodov (§ 428 Občianskeho zákonníka). Zákon tým poskytuje zvýšenú ochranu poškodenému a reflektuje skutočnosť, že dopravné prostriedky predstavujú viac či menej zložité technické zariadenia, s čím sú spojené zvýšené nároky na ich ovládanie, pohybujú sa spravidla väčšou rýchlosťou a vykazujú preto zvýšené riziko vzniku škôd pre prepravované osoby či pre okolie. Objektívna zodpovednosť sa spája práve s týmito prejavmi typickými pre prevádzku zariadení, najmä pre ich pôsobenie na okolie či dovnútra spôsobom, ktorý je výsledkom vlastností dopravného prostriedku, schopného premiestňovať sa z miesta na miesto a prepravovať pritom osoby alebo veci.

24. Prevádzkovateľ sa zbaví zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov (ktorá vzniká bez zreteľa na zavinenie) len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Svojej zodpovednosti sa však prevádzkovateľ nemôže zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke.

25. Za okolnosť, ktorá má pôvod v prevádzke (pri ktorých liberácia vôbec nie je možná) považuje súdna prax okolnosti, ktoré súvisia s organizáciou, riadením a uskutočňovaním prevádzky, to znamená „vnútorné“ okolnosti tej - ktorej prevádzky. Odpoveď na otázku, či a kedy ide o takúto okolnosť, závisí vždy od povahy a okolností konkrétneho prípadu. Súdna prax v záujme ochrany poškodených osôb vykladá pojem prevádzky veľmi široko. Za takú okolnosť sa považuje napríklad zlyhanie bŕzd, vada materiálu, nedostatočná údržba zariadenia prevádzky, prasknutie pneumatiky či iné nedostatky materiálu (a to aj skryté), ale aj okolnosti a nedostatky na strane vodiča či iných osôb použitých pri prevádzkovaní dopravy. Motorové vozidlo je v prevádzke nielen vtedy, keď sa pohybuje, ale aj vtedy, keď síce stojí, ale v chode je jeho motor. Prevádzkou motorového vozidla je aj príprava na jazdu a bezprostredné výkony po ukončení jazdy, ako aj výkony potrebné na údržbu vozidla. Už samo uvedenie motoru do chodu patrí k prevádzke motorového vozidla bez ohľadu na to, či sa vozidlo uvedie do pohybu alebo nie, či sa to stalo na ceste, prípadne na inom priestranstve verejnosti prístupnom alebo ešte v garáži, a či motor uviedol do chodu sám prevádzkovateľ alebo jeho pracovník. Medzi okolnosti majúce pôvod v prevádzke patria aj nedostatky alebo vady materiálu, a to aj nespoznateľné (napr. R 80/1970, R 9/1972, R 3/1984).

26. Z vyššie uvedeného opisu nehodového deja preto vyplýva jednoznačný záver, ku ktorému dospel aj súd prvej inštancie, že aj poistenec žalovaného 1/ ako prevádzkovateľ motorového vozidla Volkswagen Passat EČV: D. nesie objektívnu zodpovednosť za škodu na zdraví žalobcu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka; je totiž nesporné, že k poškodeniu zdravia žalobcu došlo pri prevádzke motorového vozidla Volkswagen Passat EČV: D., ktoré dňa 11.6.2011 viedol vodič K. A. v obci J. a v dôsledku konania, t. č. odsúdenej X.. V. W. (tiež vodičky motorového vozidla) musel ako vodič vozidla v prevádzke vyriešiť situáciu spočívajúcu v náhlej prekážke v cestnej premávke, pričom na danú situáciu nemohol v dôsledku vlastného konania (prekročenia najvyššej dovolenej rýchlosti) reagovať správnou technikou jazdy, ktorou bolo možné dopravnej nehode, a teda aj poškodeniu zdravia žalobcu predísť.

27. Z ustanovenia § 438 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne. V odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody.

28. Ustanovenie § 438 Občianskeho zákonníka upravuje zodpovednosť za škodu v prípade, ak bola škoda spôsobená viacerými škodcami v dvoch formách, a to ako zodpovednosť solidárnu a zodpovednosť delenú. Kým solidárna zodpovednosť (§ 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka) je zákonným pravidlom, delená zodpovednosť (§ 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka) je výnimkou z tohto zákonného pravidla. Zásadne teda platí, že pokiaľ bola škoda spôsobená dvomi alebo viacerými škodcami, a to či už súbežnou činnosťou alebo na sebe nezávislou činnosťou s jednou škodou, zodpovedajú za ňu škodcovia spoločne a nerozdielne (solidárna zodpovednosť). Podstata solidárnej zodpovednosti spočíva v tom, že každý škodca zodpovedá za ostatných a všetci zodpovedajú za každého jednotlivého škodcu. Jej zmyslom je prehĺbiť zodpovednosť škodcov za spôsobenú škodu a dôsledne zabezpečiť ochranu práv poškodeného. Právna úprava umožňuje poškodenému domáhať sa náhrady škody na ktoromkoľvek z poškodených, pretože funkciu pasívnej solidarity je uľahčenie pozície poškodeného. Poškodený môže požadovať náhradu škody od jedného škodcu, ktorý sa nemôže brániť tým, aby poškodený požadoval náhradu aj od ostatných škodcov. Pri škode spôsobenej viacerými subjektmi zákon dáva prednosť pravidlu spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti voči poškodenému s tým, že vo vzájomnom pomere sa škodcovia vysporiadajú podľa účasti na spôsobenej škode (§ 439 Občianskeho zákonníka). Táto zásada má základ v ustanovení § 511 Občianskeho zákonníka a v podstate platí aj pri vyporiadaní vzájomného vzťahu medzi solidárne zodpovednými škodcami (§ 439 Občianskeho zákonníka).

29. Zatiaľ čo všeobecná úprava solidárnej zodpovednosti (§ 511 Občianskeho zákonníka) počítá s tým, že ak nie je stanovené inak, sú podiely spoločných dlžníkov rovnaké, ustanovenie § 439 Občianskeho zákonníka, ktoré je vo vzťahu k nemu ustanovením špeciálnym, spočíva v tom, že tomu zo škodcov, ktorý náhradu škody splnil, vzniká právo požadovať náhradu škody od ostatných škodcov (regres) podľa miery ich účasti na spôsobenej škode. Delená zodpovednosť môže byť stanovená rozhodnutím súdu, avšak iba v odôvodnených prípadoch, a to v závislosti od „účasti na spôsobenej škode“. Delená zodpovednosť predstavuje situácie, kedy, vzhľadom k osobitným okolnostiam prípadu, súd rozhodne o zodpovednosti každého zo škodcov podľa miery ich účasti na spôsobenej škode a v príslušnom rozsahu uloží tomu ktorému škodcovi povinnosť škodu nahradiť. Či ide o takýto osobitný prípad, treba posúdiť so zreteľom

na všetky okolnosti prípadu a je treba ich náležite odôvodniť. Súd musí preto skúmať, v akom pomere sa ten ktorý škodca podieľal na vzniku škody a podľa toho stanoviť jeho podiel na náhrade. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na to, že aj keď sa na vzniku škody podieľalo viac škodcov, z ktorých je len proti jednému podaná žaloba, jeho povinnosť na náhradu škody sa neznižuje o podiely pripadajúce na ostatných škodcov, za situácie, že sa nejedná o odôvodnený prípad delenej zodpovednosti.

30. Pri uplatnení náhrady škody spôsobenej viacerými škodcami záleží na poškodenom, či bude požadovať náhradu na jednom, na niektorých alebo na všetkých škodcoch. Samotná skutočnosť, že škoda vznikla pôsobením viacerých škodcov, ešte neopodstatňuje aplikáciu ustanovenia o delenej zodpovednosti v zmysle § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ale za predpokladu, že je daná príčinná súvislosť medzi konaním (opomenutím konania) každého zo škodcov a škodlivým následkom, za ktorý sa požaduje náhrada, je dôvodom na aplikáciu ustanovenia o spoločnej zodpovednosti v zmysle § 438 Občianskeho zákonníka, pričom vyžaduje dôsledné uváženie osobitností každého prípadu, majúci na zreteli, že úprava spoločnej zodpovednosti za škodu vychádza zo zásady solidárnej, ktorá má všeobecnú platnosť pre všetky prípady, avšak delená zodpovednosť môže byť síce stanovená rozhodnutím súdu, ale iba v odôvodnených prípadoch, a to v závislosti od účasti škodcov na spôsobenej škode.

31. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacou námietkou žalovaného 1/ o súdom prvej inštancie nesprávnej aplikácii ustanovenia § 438 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že prípad tejto dopravnej nehody je tak špecifický prípad, že bolo nutné na neho aplikovať § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože v odvolaní neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by akokoľvek odôvodňovali použitie delenej zodpovednosti na posudzovaný prípad, keďže ako už vyššie odvolací súd uviedol, solidárna zodpovednosť podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka je zákonným pravidlom, pričom delená zodpovednosť podľa § 438 ods. 2 Občianskeho zákonníka je výnimkou pravidla; súčasne majúci v kontradiktórnom sporovom procese na zreteli procesnú diligenciu sporových strán z hľadiska skutkových tvrdení a navrhovaných dôkazov. V posudzovanej veci preto niet dôvodu, aby súd prvej inštancie, ale ani odvolací súd nahrádzal procesnú činnosť žalovanej strany vo svetle eventuálneho prospechu hmotnoprávneho posúdenia zodpovednosti žalovaného 1/, nakoľko by tým porušil rovnosť strán v sporovom konaní; tým viac, ak účelom princípu solidárnej zodpovednosti v zmysle § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je prehĺbiť zodpovednosť škodcov za spôsobenú škodu a dôsledne zabezpečiť ochranu práv poškodeného.

32. Podľa § 149 C.s.p. prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

33. Podľa § 152 C.s.p. hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

34. Podľa § 366 C.s.p. prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo, d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

35. Vo vzťahu k ďalšiemu z podstatných tvrdení žalovaného 1/ v odvolaní a to námietke premlčania, ktorú vzniesol v podanom odvolaní voči položke č. 114 bodového ohodnotenia bolestného, t. j. v časti nároku v sume 307,60 eura, odvolací súd uvádza, že na námietku premlčania vznesenú v odvolacom konaní nemožno prihliadnuť, pretože ide o uplatnenie novôt v odvolacom konaní (prostriedku procesnej obrany).

36. Odvolací súd v tejto súvislosti bližšie poznamenáva, že koncepcia odvolacieho konania v civilnom sporovom konaní vychádza z tzv. neúplného apelačného systému. Neúplnosť apelácie znamená, že právo odvolateľa použiť v odvolacom konaní prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie sú obmedzené, pretože základom pre neskôr - v odvolacom konaní vznesené námietky - sa nemôžu stať prostriedky procesnej obrany a procesného útoku (§ 149 C.s.p.), ktoré neboli uplatnené v konaní na súde prvej inštancie, a s ktorými sa z tohto dôvodu súd prvej inštancie nemal zaoberať, či venovať im v napadnutom

rozhodnutí akúkoľvek pozornosť. Odvolacia argumentácia v podobe nových skutočností a dôkazov je prípustná len za splnenia zákonom stanovených podmienok. Právo na uvedenie prípadných novôt bude podmienené tým, že odvolateľ prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené na súde prvej inštancie, nemohol uplatniť na súde prvej inštancie bez svojej viny. Ak tento predpoklad úspešne nespĺní, na novoty odvolací súd nemôže prihliadnuť. Na diskvalifikáciu novoty postačí opomenutie jej neskoršieho uvedenia a zavinenie z nedbanlivosti.

37. Žalovaný 1/ v podanom odvolaní však nekonkretizuje dôvod uplatnenia novoty v odvolacom konaní podľa § 366 C.s.p. a tiež neuviedol žiadne skutočnosti, pre ktoré tieto prostriedky procesnej obrany nemohol použiť v doterajšom priebehu konania bez svojej viny; odvolací súd preto na uvádzanie nových skutočností neprihliadol.

38. Z obsahu žaloby podanej na súde dňa 28.8.2012 skutkovo vyplýva, že žalobca sa domáhal náhrady bolestného na podklade lekárskeho posudku K.. S. H. zo dňa 17.10.2011, za: tržnorené, tržnozhoždené rany čela, tváre (10 bodov); zlom. koruniiek dol. frontálnych zubov (10 bodov); tržnorené, tržnozhoždené rany krku (10 bodov); pomliaždenie hrudnej steny ťažkého stupňa (20 bodov); stlačenie hrudníka obojstranne s úraz. asfyxiou (260 bodov); pomliaždenie brušnej steny ťažšieho stupňa (30 bodov); ruptúra obličky vľavo riešená operačne - nefrektomia (160 bodov); hlboká rana ľ. DK - fosa poplitea chir. oš. (15 bodov); zlomenina predkolenia vpravo trieštiv. dislok. riešená OP (180 bodov); commotio cerebri stredného stupňa (80 bodov); hemoragický šok ťažkého stupňa (60 bodov), celkovo 835 bodov zvýšených podľa § 9 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o 50 % na 1.252,50 bodov.

39. Zo znaleckého posudku č. 276/2016 vypracovaným F..sk Inštitútom forezných a medicínskych expertíz s.r.o., znaleckou organizáciou v odbore Zdravotníctvo a farmácia, je bodové ohodnotenie bolestného za: tržnorené rany na tvári chirurgicky ošetrené (10 bodov); zlomenina troch zubov (15 bodov); tržná rana na krku chirurgicky ošetrená (10 bodov); tržné rany pravého predlaktia chirurgicky ošetrené (20 bodov); pomliaždenie hrudnej steny ťažšieho stupňa a zlomeniny rebier nepreukázané (20 bodov); posttraumatická asfyxia s nutnou pľúcnou ventiláciou (150 bodov); pomliaždenie brušnej steny - pomliaždenie pečene ťažšieho stupňa (30 bodov); ruptúra obličky vľavo riešená nefrectomiou (240 bodov); zlomenina predkolenia vpravo riešená operáciou (180 bodov); hlboká rana pravej dolnej končatiny riešená operáciou (22,50 bodu) otras mozgu ľahkého stupňa (30 bodov); hemoragický šok ťažkého stupňa (90 bodov).

40. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

41. Najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví (§ 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka).

42. Vychádzajúc z citovaného ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku poškodeného týkajúcu sa jeho (i) vedomosti o škode (teda nie o protiprávnom úkone či o škodnej udalosti) ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslit' v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde. Okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o tejto škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním; (ii) vedomosti o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, teda o zodpovednom subjekte.

43. Pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, platí len subjektívna premlčacia doba. Vylúčenie objektívnej premlčacej doby (§ 106 ods. 2 in fine Občianskeho zákonníka) treba so zreteľom na osobitnú povahu týchto práv (škoda môže vzniknúť aj po uplynutí trojročnej alebo desaťročnej doby), ale najmä na požiadavku zabezpečiť poškodeným čo najúčinnejšiu ochranu, považovať za celkom opodstatnené.

44. V prípade nároku na odškodnenie za bolesť sa poškodený dozvie o škode v čase, kedy sa jeho zdravotný stav ustálil a bolo možné objektívne vykonať bodové ohodnotenie bolesti. Akonáhle je

zdravotný stav poškodeného ustálený, možno ohodnotiť bolesť; týmto okamihom je teda bolesť zistená, bez ohľadu na to, kedy je vyhotovený posudok o bolestnom; posudok je len podkladom pre záver o vytrpenej bolesti a sťažení spoločenského uplatnenia. Za deň zistenia bolesti nemožno bez ďalšieho považovať deň ukončenia práceneschopnosti poškodeného, ani deň vyhotovenia posudku o bolestnom, ale okamih (deň) ustálenia zdravotného stavu poškodeného.

45. O škode sa poškodený dozvie vtedy, keď možno objektívne vykonať bodové ohodnotenie ním vytrpenej bolesti, lebo až vtedy má k dispozícii skutkové okolnosti, z ktorých možno zistiť škodu a jej rozsah. Náhrada za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku podaného v zmysle § 7 a 8 zákona č. 437/2004 Z. z., pričom sadzby bodového hodnotenia sú ustanovené v prílohách tohto zákona. Pre účely odškodnenia úrazu možno zdravotný stav poškodeného posúdiť až po skončení jeho kontinuálne prebiehajúcej liečby a odstraňovaní následkov jeho zdravotného poškodenia.

46. Pretože v posudzovanej veci došlo k vypracovaniu lekárskeho posudku za účelom bodového ohodnotenia bolestného K.. S. H. dňa 17.10.2011 a súčasne od podania tohto posudku nepodstúpil žalobca žiadne ďalšie zdravotnícke úkony, pre ktoré by bolo dôvodné posudzovať nové bolesti vytrpené žalobcom v dôsledku poškodenia jeho zdravia dňa 11.6.2011; žalobca mal objektívnu možnosť dozvedieť sa o celej škode na zdraví (bolestnom) najneskôr vyhotovením lekárskeho posudku K.. S. H. dňa 17.10.2011, a preto uplatňovanie nároku na náhradu škody na zdraví (bolestnom) po podaní znaleckého posudku č. 276/2016, zo dňa 18.10.2016, t. j. vrátane položky č. 114 - tržné rany pravého predlaktia chirurgicky ošetrené (minimálne 2x) s bodovým ohodnotením 20 bodov (307,60 eura), je nepochybne rozšírením uplatneného nároku o položku (zložku) nároku na náhradu škody po uplynutí subjektívnej dvojročnej premlčacej doby, pričom ak mal žalobca objektívnu možnosť najneskôr dňa 17.10.2011 sa dozvedieť o škode (teda aj o poškodení zdravia - tržné rany pravého predlaktia, ktoré boli chirurgicky ošetrené), je irelevantné, že nemal odbornú spôsobilosť posúdiť správnosť lekárskeho posudku a tak musí znášať procesný následok v spore, že rozšírenie nároku o skutkovo novú zložku nároku na náhradu škody, bolo procesne vykonané až po uplynutí subjektívnej dvojročnej premlčacej doby.

47. Keďže žalobca a žalovaný 1/ v podaných odvolaniach ďalej neuviedli žiadne relevantné skutočnosti, ktorými by preukázali nesprávnosť rozhodnutia v napadnutých častiach, a s ktorými by sa nevysporiadal už súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku; ďalšie odvolacie námietky žalobcu a žalovaného 1/ preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého čiastočného rozsudku súdu prvej inštancie.

48. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 2 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcovi a žalovanému 1/ nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko žiadny z nich nemal v odvolacom konaní úspech.

49. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).